

MURAVIDÉK

Politikai-, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyílttér 1-50 Dinár, rendes 1.— Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

VI. Évf.

Murska Sobota, 1927. október 16.

39. Szám.

Az agrárreform.

A reformálásnak, újításnak az a célja, hogy a már meglevő dolgok helyett újat, de mindenestre jobbat produkáljon. Ha nem így történik, akkor a reform célját tévesztette, tehát nem hasznolt hajtó, káros, félre vele!

Az agrárreform vagyis a föld elosztása nálunk a háború után jutott napvilágra. Az akkori viszonyok ugyanis a felszínre vetették azt a kérdést, a mely igéretté fejlődött s ezen ígéret annyira komolyalakot öltött, hogy beváltásáról sürgősen kellett gondoskodni. A harcoló katonáknak meglett ígérvé, hogy a háború befejeztével mindazok kik arra rá lesznek szorulva, földet fognak kapni. Akkor még senki sem tudta, de nem is tudhatta, hogy hol, miből, mennyit? Ám az ígéret elhangzott, ezt be kellett váltani! A háború befejeztével jelentkezett a sok föld igénylő, halogatni a dolgot nem volt szabad, a kérdés megoldásán sokat nem lehetett gondolkodni. Megkezdődött a föld osztás.

Hamar munka ritkán jó! Tartja közmondás! Ez sem lett tökéletes! Csupán annyi lett vele elérve, hogy a nagy láрма elült, a nagy számu elégedetlen némileg kielégítést nyert s egy nagy veszély: a bolsevizmus veszélye elcsillapodott! Egyenlőre ennyi az egész eredmény, több semmi!

Látszólag a dolog socialis szempontból elintéződött; ámde maga a gazdasági kérdés megoldatlan maradt, amint hogy ily rövid idő alatt, minden előzetes tapasztalatgyűjtés hijján más eredménye a reformnak nem is lehetett.

Nem csak akkor nem lehetett még tudni, hogy nálunk melyek azok a birtoknemek, melyek a legtöbb gazdasági eredményt tudják felmutatni, de még most sem vagyunk tisztában e kérdéssel. Hiszen napjainkig is igen sokan azon felfogás mellett vannak, hogy csak a nagybirtok termelhet a közfogyasztásnak, a kis birtok (8—12 hold) nem, a törpe birtok pedig egyenesen káros. Pontos adataink ma sincsenek. Csak azt tudjuk, hogy óriási gazdasági válságban vagyunk

POLITIKAI ÉLET.

A macedon komité működése.

A macedon forradalmi szervezet intéző bizottságának közleménye szerint a Jugoszláviában elkövetett merényleteket mind a macedon forradalmi szervezet követte el. Így a gyevgelicai vasuti merénylet, a jugoszláv-albán határon elkövetett vérengzések, a Kumanovo és Mladenovo környékén a jugoszláv csendőrök elleni támadások mind csak a jugoszláv terrorra való válasz képen lettek elkövetve, boszúból azért is, mert Macedoniában sem szabad sajtó, sem gyülekezési szabadság nincs. — A macedon szervezetek azt is állítják, hogy a jugoszláv hatóságok az albán határon több macedon diákot letartóztattak állítólag merénylet

s érezzük azt, hogy ebből sürgősen szabadulnunk kell, mielőtt még katasztrófálissá válik reánk nézve.

Próbáljuk megvizsgálni mind a három birtok formát: a törpe-, a kicsi- és a nagy birtokot, mit mutatnak a gyakorlatban? — Megjegyzem, hogy az új helyzetről szólok, nem a régiről!

A törpe birtokos bizony ma is alig-alig hogy megél. Kis tőkét elköltötte, egy kevés hitelre tett szert. a szegénység leróla, állandó vendége a végrehajtó! Mi lesz belőle? Ennek sokkal jobb lett volna bérleten maradnia, akkor nem viselne terheket! Amit terméne, az mind az ő sajátja lenne, jó kedvvel dolgozgatná földcskéjét, még meg is volna elégedve. A nagy birtok árnyékában szépen meghuzná magát, mint valamikor a házas, vagy a házatlan zsellérek. Ebből előbb-utóbb megint csak bérlő, — árendás — lesz, ha lesz hol elhelyezkednie. — A törpe birtokos tehát elégedetlen!

Kis birtokos, tíz-tizenkét holdas kevés van. — Ez tudna termelni, s valamit a piacra hozni, ha tehermentesítve volna s el lenne látva kellő gazdasági felszereléssel. Ez a birtok forma lenne talán a legjobb, ilyeneket

tervek miatt, őket Skopljéba hurcolták s ott fogságban kínozzák őket.

Ezek a híresztelések Beogradban nagy feltűnést keltettek, mert ebből nyíltan kitűnik, hogy Szófiában van és működik macedon komité, melynek létezését a bolgár kormány még a legutóbbi jegyzékben is tagadta.

A Balkánon tehát épen nem lehet valami nyugodt helyzetről szó pláne most, mikor a bolgár király Olaszországban tartózkodik s Mussolinivel való találkozásairól az olasz sajtó nagy örömmel ad hírt. Ugy látszik, hogy Olaszország minden igyekezete — oda irányul, hogy a Balkán nyugtalanságát fokozza.

Tudva levő, hogy a görög kamara a jugoszláv-görög szerződést elutasította, az olasz fa-

kellenek alkotni s ahol segíteni kell, ott kamatmen'es, vagy legalább is csekély kamatozásu kölcsönrel kellene támogatni a gazdát. A nagybirtokot tehát kis birtokokra kell osztani, de mindenütt csak annyira, a mennyire igazán szükség van s a mennyit megbízható kezekbe lehet juttatni.

Mi legyen hát a többi birtokkal? A többiből, az igények szerint 3-4-5 holdas bérleteket kell csinálni. Látott már valaki egy kis családot 4—5 holdas bérleten dolgozni, ahol semmi terhet nem visel, csak a bérletet fizeti? Nem igaz ám, hogy nem szívesen dolgozik, mert nem sajátja a föld?! Hisz tudja, hogy a bérletet nem veszik el tőle, teljesen meg van nyugodva és megelégedett. Örök áron meg földet nem vehet soha, eladósodni meg nem akar. — Ám így szívesen dolgozik s nem lesz terhére senkinek sem!

A jó bérlet mindig felsegíti a gazdát, azért ennek lehetőségétől kár elűzni a földművelőket. A törvénynek mindenre lehet ható ereje, tehát arra is, hogy a bérlet igénylőkre is kiterjedjen az agrárreform jó hatása.

Van-e szükség nagy birtokra? Erről máskor! Pr. M.

sizmus pedig támogatja a komitácsi műveleteket; — mindezek a jelenségek épen elég okot adnak arra, hogy a Balkán békéjeért aggódjunk.

Ujabbán érkezik a jelentés Stip-ből, hogy Kovacsevics Mihajló tábornokot, — midőn lakására igyekezett az utcán, — megleste három alak, s revolver lövésekkel megölték. Egy golyó szíven találta s a tábornok azonnal meghalt. A merénylőknél bomba is volt. — Beogradban óriási izgatottságot okozott ezen merénylet, mely egy pillanatra az összes politikai események folyását megakasztotta. — A komitácsi újabb merénylete két határmenti község ellen történt. Bombát dobtak Kliszura község postaépületére, a vámhivatalra és a csendőr lakanyára, azután tüzelni kezdtek, de a csendőrségnek mégis sikerült a merénylőket legyőzni, kik is az erdőbe vonultak vissza. A csendőrség erélyesen üldözi a bandákat.

Mexikóban

egyre tart a polgár háború. A kormány igen szigoruan jár el a pártütőkkel szemben. A lázadó tábornokokat és az előkelő felkelőket rövid uton kivégezteti. A parasztság kitart az einök mellett s kész tizezer katonát felszerelni a rend helyreállítása céljából.

A német-jugoszláv

kereskedelmi szerződés alá lett írva. A szerződés kölcsönös ipari és kereskedelmi könnyítéseket tartalmaz.

A francia

kormány még mindig követeli Moszkvában, hogy Rakovszky nagykövetet váltsák fel. A franciák kívánsága eddig még nem teljesült.

Kinában

megkezdődött a döntő harc Pe-king birtokáért. A déli hadsereg fogja a várost birtokába venni s azért a Japán kormány erős csapatokat ad az ott tartózkodó alattvalók megvédelmezésére.

Tudnivalók a községi választásokról.

A községi választások vágtatva közelednek. November 13.-án egész Prekmurjében, ott hol képviselő választási székhelyek vannak, a választások meg lesznek tartva. A többi falvakban pedig fokozatosan aszerint, ahogy a szavazati ládikák felszabadulnak. December végéig azonban Prekmurjében a választásokat be kell fejezni. Hogy némileg tájékozódjék, ki nem ismeri az erre vonatkozó törvényfőbb tételeit rövid kivonatban íme közöljük.

Szavazati joga van: ki a szavazati lajstrom összeállításakor 21. életévét betöltötte, SHS állampolgár, legalább 1/2 éve már a községben tartózkodik, hivatalnokok és közhivatalnokok pedig ha a választási névjegyzék első közzemlére való kitételekor ott laktak.

Megválasztható községi képviselőtestületi tagnak minden szavazati joggal bíró 24 évet betöltött férfi, aki szavazástól nincsen eltiltva.

Nem választhatók meg: községi hivatalnokok, községek ellenőrzésével megbízott hivatalnokok, a községgel szemben fizetési avagy elszámolási hátralékban levő egyének és azok, akik bárminő okból nem akarták a községi képviselőtestületi taggá való megválasztást elfogadni, avagy a már elfogadott megválasztást szóval vagy hallgatólag visszautasítják, három évig nem választhatók meg.

Sem választók sem megválaszthatók nem lehetnek, kik a büntetőtörvény szigorubb szakaszaiba ütköző bűnügy, büncselekmény, vagy büntetés miatt ítéltettek el, míg a kiállított büntetés elévüléséig számított három év el nem múlt; akik töltik büntetésüket, kik csőd alatt állanak, kik gondnokság alatt állanak, némák, kormány engedélye nélkül más állam szolgálatába szegődtek, stb.

Képviselőtestületi tag kell: 500-nál kevesebb lakóval bíró községben 7 tag és 3 póttag; 1000-en aluliban 9 tag és 4 póttag; 2000-en aluliban 17 tag és 17 póttag; 5000-en aluliban 25 tag és 25 póttag; stb. Mértékadó az utolsó népszámlálás.

A választást hat héttel előbb kell kihirdetni, s miután a választás az e célra hivatalosan kiadott listákon történik, ezeket a listákat anyai jelölt nevének ráírásával, amennyi tag és póttag az illető községben szükséges, a kihirdetés után 10 napon belül, a politikai hatóságnak beterjeszteni. Ha a községben csak egy lista nyújtott be, a választás egyhangú, különben golyócskával történik. Ha több listán is előfordul egy és ugyanaz a név mint jelölt, csak egyen hagyandó meg, másokon törölnöd. Két vagy több az ugyanazon községben benyújtott listát egybe lehet olvasztani, mit a politikai hatóságnak idejében jelenteni kell.

A választás ideje, a kijelölt választási helyen, megszakítás nélkül a választás napján, reggel 8 órától d. u. 17 (5) óráig tart. Eme idő lejártával a választás berekesztendő, szavazatok megolvasandó, miről jegyzőkönyv vétetik fel.

Előírás szerint, a leadott szavazatok száma elosztatik a szükséges tagok létszámának eggyel felemel számával s az eredmény az a szám, mely egy-egy listának szükséges s ahányszor ez a szám az egy-egy listára leadott szavazatok számában található, annyi jelöltje a listának megvan választva. Az így megválasztott tagok nyolc napon belül megtartják első ülésüket, melyen saját körükben megválasztják a községi bírót. A mandátum 3 évre szól.

TORMA.

Közismert ur az egyik vendéglőben egy kitűnő káposzta főzelékben egy nadrággombot talált.

Asztalához inti a főurat s diszkrétén megmutatja neki.

„Bocsánatot kérek” — szól a főur, — igazán nem tudom, hogy juthatott ide ez a gomb, hisz a szakácsnéknak nincs is férje.”

Szomjas ur kissé későn akar távozni egyik vendéglőből s bizony ott kinn kutya sötét van.

Tehát egy kölcsön lámpa után puhatóldzik.

Sajnos, a vendéglőstől ily választ kap:

Nagyon sajnálom, Szomjas Ur, már két lámpát kikölcsönöztem, de reggel visszakapom őket, ha tehát méltóztatik, akkor igen szívesen szolgálhatok.

* * *

Rà jár a szája.

Egyik jó szívű fodrászunk mikor Önagysága nyakát már megberelválta, le tévén a beretvát, szokás szerint megkérdezte:

„Szolgálhatók talán bajuszpedróvel?”

HIREK.

— Esküvő. Hreskó Ilonka és Korén Iván f. hó 13 án tartották esküvőjüket a római katolikus templomban. Sok boldogság kísérje frigyüket.

— Dr. Némethy Vilmos dolnja-lendavai ügyvédet szabadlábra helyezték. Egy hétig tartó letartóztatás után a járásbíró Dr. Némethy Vilmos dolnja-lendavai ügyvédet szabadlábra helyezte. Dr. Némethy szabadulása azokban a körökben, ahol őtet szerették és tisztelték, — őszinte örömet okozott.

— Nem szüntetnek be egy gimnáziumot sem. Miután sok panaszos felszólalás érkezett be a miniszteriumhoz a középisko-

GÁLOSSY:

A rabmadár.

Az őszi napsugár kihült fényével még ott játszik a táj halavány köntösén, de csókja hideg és nem kelt érzéket, nincs már benne szín, nincsen benne rajongás . . . Tova száll vele ah! minden: tört remény, fennkölt ihlet, ifjuság, szerelem! A vadgesztenyefák melán bókolnak az őszi szélben, s fakó leveleik nem susognak édes sejtelmesen, nem zenélnek andalító álomra, mint valamikor . . .

Tehát ősz van?

Tört színű őszi alkony még a hajnaltáj is, mely panaszt rebeg: reménytelen, megszokott imádságot . . .

Imára hív a torony mélyszavu harangja is, mely bánatosan, rezdül szerte az elhaló táj felett és szeretettel int, mint egy jóttevő hirnök: Jöjj te, ki reményedet vesztetted, jöjj, hiszen még ott vannak a tavasz virágai az oltár felett és hervadt szirmukat még nem csókolta az őszi szél; azok még mind májusi emlékek, kedves, gondos leánykezeccskék rakosgatták oda, hogy ragyogjanak, szelid fehér színükkel sugározzák tele a templom belsejét. Pihenő álomban élnek már azok is, de színüket még nem lopta el az ősz lehelle . . .

Óh, úgy fáj, hogy eltűnik ami szép volt, oly nehéz, hogy az elmúlásból újraszületés nincsen . . .

A költő lelkében hangzik zokog egy tufeszítt hur: jajja még egyszer felsir és végig peng minden érzületén, aztán komor árny borul föléje s elnémul minden . . .

Zsoltár hangzik fel a templom falak között. A költő néma imája elszáll csendben, s pillái megrezdülnek: réveteg tekintete a még fehéredő rózsák színével találkozik, s képzelt tavaszi szolozmák szöknek lelkébe még egy pillanatra . . .

Óh, gyönyör — éden, az a pillanat: egy nap, amikor azokat a fehér rózsákat Ő oda tette . . . Még akkor hitte, hogy lesz egy nap, midőn ők ketten találkoznak és egymás kezét fogják a fehér rózsák alatt — az oltár mellett. De azóta nem szabad hinni. Nem szabad most sem és nem lesz szabad soha!

Az a leány magasan felette, míg ő csak rabja, meleg szívű szegény lantosa az Életnek; ki másokat gyönyörködtet, maga felett pedig komoran suhan el mások örömeinek sötét árnyat vető háttere a boldogságról való örök lemondás.

Örökké csak lemondani, míg mégis: sohasem felejteni! Óh, de az a rajongó szív: ha egyszer fellázad, — röptének nem oly könnyű határr szegni . . .!

Ábrándos képű költő, midőn bele merülsz most is halk imádba és a lelked magas röptű ihlete olyanná téve, mint a szabadságától elzárt rabmadár — lehet-e reményed még . . .?

Óh, nézd a rabmadarat, mely a templom nyitott ablakán át berepült s most hatalmas erőktől bezárva, ott repdes, fárad, piheg, kicsi karmaival kapaszkodik a vastag üveg lapokon, hogy szétzuzza azokat és vissza nyerje szabadságát!

A szabadságát! És még: talán neki is fáj az ősz sápadt arca . . .?

Talán, elszálló párja már elment és a csendes, komor nagy végtelenből int neki örök búcsút, míg ő rabságában tehetetlenül, kicsi szívének vágyától megfosztva, utolsó harcot készül vívni a templom ablaka ellen.

Az őszi napsugár, fáradtan bevetődő megtört fénye csodálatos nymbuszszal ragyogja még egyszer tele a templom belsejét, az oltár felett pihenő szirmokat, csodálatos szikrák lobbannak fel a költő lelkében is . . .

Midőn a rabmadár már-már erejét veszti, kétségbe esett utolsó tusáját vivja az üveglapok ellen, — az ő lelkében olthatatlan vágyak születnek meg újra: hatalmas műveket alkotni, szeretni és minden bűnével, jószágával, átölelni ezt az egész nagy világot . . .

Az-az édes szende leány, akinek finom keze oly szeliden érintette — az akkor még édes illatú, bársonyos szirmu virágokat ott az oltár felett, — most is áldoz még nekik egy elszuhanó tekintetet, aztán mély szánalommal kíséri csodás-szép szemével a rabmadarat. Alá omló sűrű fürtje aranyos színű fényzónbe olvad át, mely szebb, tökéletesebb azon a szomorú, szelid-szép arcon, mint egy Királynői diadém.

Árva rabmadár! Körülötted falak, feletted elveszett az ég örök ragyogó boltja; neked börtön a templom, hová eljött a fáradt szívű költő, új reményt meríteni . . .

Kicsi madár: előtted a hervadó határ, de csodálatos ösztönöd ott látja azon túl a ragyogó tájat, mely neked örökzöld, s ahol nem tűnik le soha-soha a meleg napsugár . . . Benned is van ihlet s nem mondasz le sohasem . . . Pedig véresen bukol alá ott kint a

kitört ablakon túl és megtört, fáradt vagy, pihened kellene. De nem pihensz meg! Bensődet új érzés hatja át, szárnyaid a magasba csapnak és újra kicsi szívedbe öleled azt a szabad csodás nagy világot . . .!

Szabad vagy rabmadár és te még mindig úgy látod, hogy tündököl az októberi lég . . .

S mit látsz te, szegény fáradt lantosa az Életnek? Neked letűntek-e azok a csillagok, melyek valamikor, egy fehér virágos májuson úgy bele olvadtak a szívedbe . . . Óh, nem lehet . . .! Nézd, óh, nézd! — talán soha többé, de most még egyszer . . . — az a tekintet rajtad pihen, s ez legyen örök — szép emléked, soha elnem muló ragyogó tavaszod . . .!

Nem, te nem lehetsz gyengébb, mint a rabmadár! Neked erősnek kell lenned és nem szabad látnod, hogy hervad a határ, neved nem szabad tudnod, hogy a kopár szirtek felett ölmos-szürke felhők céltalanul bolyongnak . . .

Ha tőled messze van, nem szabad keresned — Őé-t! Hol ébrednének vágyak, hol születne ihlet azután?

Neked mindig a lemondás és az örök remény . . . a fájdalom, s a mosolygó könnyek . . .

Ez mindened, s ez elég legyen! lemondani készülsz, jusson eszedbe a kicsi rabmadár . . . Jusson eszedbe még: az a nap . . . az a tekintet . . . aztán: higgy, remélj, szeress . . . és újra csak imádkozzál . . .

lák felsőbb osztályainak idei beosztása ellen, ennél fogva a miniszter tanács úgy döntött, hogy a jövő tanévig meghagyja még a mostani állapotot.

— Hindenburg nyolcvan éves. A német köztársaság elnöke, Hindenburg nyolcvan éves. Ez alkalomból sok elítélt fog kegyelmet kapni, köztük kétszáz kommunista is. A közép németországi kommunista felkelés vezetője Max Hözl azonban kijelentette, hogy Hindenburgtól kegyelmet nem fogad el. Ezt az embert ugyanis gyilkossággal és rablással vádolják, de ő ártatlannak mondja magát; sőt védői erősen bizonyítják, hogy nem is volt jelen annál a gyilkosnánál, amellyel őtet gyanúsítják. — Berlin város képviselő testülete a minap gyűlést tartott s nagyobb összeget akart megszavaztatni egy alapítványra, a melyet Hindenburg rendelkezésére bocsátottak volna. A képviselő testületben azonban kommunisták és szociáldemokraták vannak többségben, azért a dolog felett napirendre tértek. A határozat Berlinben nagy feltűnést keltett.

— Egy román állomásfőnök csalásai. A gyulaveti állomásfőnök összejártszott egy Szabuleszku nevű földművessel s ennek részére fuvarleveleket hamisított. Így sikerült nekik összejártszva temesvári és aradi előkelő gabona cégeket két millió lei erejéig megcsalni. Most a pénzzel megszöktek s körözik őket s az a gyanu, hogy Jugoszláviában vannak. A szökevények nyomra vezetőjének ötvenezer dinár jutalom van kitűzve. Érdekes, hogy ez az állomásfőnök már előbb is rovott multu volt, de azért mégis csak hivatalban maradt. Csalások miatt volt már büntetve.

— Kanadában nagy földcsuszamlás történt. Worthington mellett a bányában nagy földcsuszamlás történt, melynek következtében a Pacific vasut állomás épülete s pálya nagy darabon tönkrement. A város villanytelepe több épülettel a mélységbe zuhant. A támadt mélység mintegy ezer láb, — szélessége pedig négyszáz lábnyi volt. Szerencsére a bányászok még jókor elmenekülhettek így emberélet nem esett áldozatul.

— Oroszország gázipara. Szenzációs híreket iriak Oroszország gáz gyártásáról. Leningradban, Moszkvában tíz gyár csinál mérges lövegeket. Ukrajnában tizenöt ily gyár működik, Harkovban is sok gyár csinál mérges gázokat. Oroszország azelőtt az ily vegyi cikkeket külföldről szerezte be, ma pedig ezer és ezer laboratóriumban gyártják a legborzasztóbb mérges anyagokat, melyeket mind háborús célokra szántak.

— A Rajna területen csökkentik a megszálló csapatok létszámát. A Rajna vidékről még október és november hó folyamán összesen tízezer francia, angol és belga megszálló katonát fognak vissza vonni. Marx német kancellár meglátogatja a megszállt Rajna területet.

— Kém szervezet Romániában. Romániában nagyobb

szabású kém szervezetet fedeztek fel, mely Szovjetország javára kémkedett. Az irányítás tulajdonképpen Prágából történt s feladata volt az Oroszországgal szomszédos államokban kémkedni. Több előkelő állású katonai és magán személyiséget tettek emiatt fogságba.

— Lezuhant posta repülőgép. Pancsevó-Budapest repülőgép, mely postát szállított, Debeljacsca és Kravacsica között délután egy órakor lezuhant. A talaj felázva egészen puha volt s a gép mélyen befuródott a homokba. A pilótának semmi baja sem esett, úgy, hogy vonaton vissza utazott Pancsevóra. Onnan repülő mentek ki a gépkijavítására és a levélposta továbbítására.

— Olcsó automobil. Egy Scot Iversen nevű huszonegyéves műegyetemi hallgató valami olcsó, de mégis kitűnő anyagokból állított össze automobil, mely sokkal olcsóbb mint a Ford gépek. Szakértőknek már be is mutatta. Amerikából óriási összegeket ajánlanak neki a szabadalmakért.

— Kegyetlenkedések az észak afrikai francia gyarmatokon. Andre Gillee író beutazta az észak afrikai francia gyarmatokat s megdöbbentő kegyetlenkedésekről számol be. — A francia katonák ezrével ölik le a benszülötteket, nemre és korra való tekintet nélkül. Falvaikat felégetik s minden nemű kegyetlenkedést elkövetnek, hogy csak minél több és több nyers gummi anyagot szállítsanak a franciák részére potom áron. Ilyen közigazgatás van ott a gyarmatok kizsákmányolása céljából.

— Csehszlovák népszámlálás. Az 1926 évi népszámlálás eredménye: összesen 14 millió 356 ezer 600. Ebből Csehországé 6 millió 932, Magyarországé 2 millió 806 ezer, Sziléziáé 721.500, Szlovénkié 3 millió 222 ezer, Ruszinszkié 693.400 lakos.

— A Dunába zuhant egy század román katona. Braila mellett egy hadosztály gyakorlatot tartott s a Dunán hidat vertek. Amikor egy csapat a hidon átvonult, erős szél támadt, a hid elhajlott, leszakadt s egy csapat katona a megáradt Dunába esett. Majdnem az egész csapat ott veszett, a halottak számát biztosan nem is tudják.

— Magyarországon a szülészeti ügyek miniszteri biztosa Tauffer tanár, aki az „Esti Kurir” munkatársának azt mondta: A szülészeti redtörtételemben van a terhesség, a szülés és a gyermek ágy problémája úgy orvosi mint szociális szempontból. E kérdések egységesen nem lettek kezelve Magyarországon. Ennek középpontjában áll az egykerendszer megszüntetése. (Kétségtelen, ha a nép megszaporodását fokozni fogják, az elszegényedés is fokozódni fog. — Szerk.)

— Beteg hustól száznolcvan ember lett megmérgezve, kik közül kettő meghalt. Reichenbach-ban (Sziléziában) vasárnap egyazon mészárosról igen sokan hust vettek; ki sütve, ki főzve, különféle lékkel elkészítve fogyasztotta a hust. Kivétel nélkül mind megbetegedtek. Nyilván, a hiányos husvizsgálás okozta e rettenetes katasztrófát.

— Németország és Amerika között állandó repülőjáratot terveznek. A németországi Junkers művek Németország és Amerika között állandó repülő járatokat akarnak bevezetni, mivel motorjaik teljesítő képességében már annyira biznak, hogy tervüket már megvalósíthatják. — Legutóbb Lisszabonnál leszállt egy repülőgép a tengerre, de ez nem motor hiba miatt történt, hanem azért, mert a sötétségben nem találta meg a repülőteret. Azután folytatta útját hiba nélkül az Azori szigetek felé s onnan tovább Amerikába.

— Nősül a bolgár király. Hir szerint a bolgár király Olaszországban nősülési szándékból időzik. Egy olasz hercegnőt emleget a hir, mint jövődől bolgár királynőt. A tervet Mussolini támogatja.

— Magyarország hercegprimási széke betöltésre kerül. A hercegprimási szék betöltésére vonatkozó tárgyalások befejezésükhöz közelednek. Hir szerint a Vatikán és a magyar kormány között megállanodás jött létre, hogy a pápa gróf Zichy Gyula kalocsai érseket nevezi ki Magyarország hercegprimásává, míg Serédy Jusztin bencésrendi áldozó pap pedig kalocsai érsek lesz.

— Árvizek és óriási viharok mindenfelé. Északolaszországban, Tirolban, a Rajna folyó vidékén az elmúlt héten óriási árvizek pusztítottak. Svájcban is áradásokat jelentettek. Angliából azt jelentették, hogy a Themsa folyó nagyon áradt. Ászak Angliában nagy területek voltak víz alatt. Konstantinápolyi hírek szerint a Kaukázusban és a Fekete tengeren óriási viharok pusztítottak.

— A délkinai tajfun. Délkinában, déli Kína tengerpartján borzalmas tengeri vihar, — tajfun, — dühöngött. A tengerparton elpusztított vagy huszezer házat, a tengeren négyszáz hajó és rengeteg sok bárka süllyedt el. A halottak száma ötezeren felül van.

— A Népszövetség követelése. A Népszövetségnek egyes tagállamoktól összesen nyolc millió arany frank követelése van. A délamerikai államok majdnem mind adósak, úgy szintén a közép amerikai államok is. Peru állam még a megalakulás óta semmit sem fizetett. Kína már öt év óta nem fizetett, pedig úgy a gyűlésen, mint a tanácsban helyett adtak neki. Most a titkárság azt javasolja, hogy ennek a a botrányos állapotnak úgy kell véget vetni, hogy az adós államok szavazati jogát törölni kell. (Kérdés, sokat törödnének-e ezzel az illető államok? Pl. Brazília annak idején kilépett s azért a világ csak úgy forog, mint azelőtt!)

K I N O

V MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 16. oktobra
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

Tajanstvena crna Maska

Drama u dva dijela.
Dio I. 6 činova.
U glavnoj ulozi:
FERN ANDRA

VSTOPNINA: Gornje lože
12 Din., spodnje lože 10 Din.,
in II. prostor 5 Din.

Lastnik kina
GUSTAV DITTRICH.

GAZDÁLKODÁS.

Az állatkereskedés.

Már a legrégebbi időben élő emberek, kiterjedten foglalkoztak állatok vételével és eladásával, és ezért nem lehet csodálni, hogy az állatkereskedéssel járó jogi ügyes-bajos dolgok igen finoman lettek kidolgozva. Amde legtöbbször állatbetegségek okozzák az adás-vétel felbontását amire nem elég a kereskedelmi jog ismerete, hanem állatbetegségekhez jól értő szakemberekre van szükség annak eldöntésére, kié legyen a hibás vagy beteg állat az eladóé vagy a vevőé. Ilyen esetekben az állatorvos szerepel mint szakértő peres ügyek előkészítésénél, majd bírói elintézésénél, mely ténykedése különös jogi és orvosi ismeretek bírását tételezi fel; ezek széles köre és a gyakorlatban felmerülő esetek nagy változatossága folytán bizony gyakran elő kell venni hol jogi, hol állatorvosi szakkönyveket, hogy a bírónak a helyes irányt megmutassa az igazság kibogozása felé. Állatkereskedéssel foglalkozó gazdák és kereskedők is közeli érdeke, hogy ügyeiket lebonyolítása közben kellőképpen tájékozva legyenek a szavatosságból kifolyólag őket terhelő kötelezettségek illetve őket megillető jogok terjedelme felől. Az igazságszolgáltatás biztonságának és egyöntetőségének is javára válik, ha azok akik az ilyen peres ügyek elintézésébe közvetlenül befolynak, bírák és ügyvédek legalább nagyjában ismerik azokat a szempontokat, amelyek perdöntő hatállyal bírnak.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Dr. Gosar Andrija szociálpolitikai miniszter Zagrebban fogadta az újságírókat s a lakás problémáról a következőleg nyilatkozott.

A lakástörvény november elsején okvetlenül megszűnik. A kormány azonban minden esetre arra fog törekedni, hogy úgy a lakásbérlők, mint a háztulajdonosok táborát a mennyire lehetséges, kielégíthesse.

Valószínűleg lesz törvény, mely a túlzott lakbér követelést uzsoráskodásnak fogja minősíteni. Lesz gondoskodva arról is, hogy üres lakás sokáig és indokolatlanul lakatlanul ne maradjon.

Szóval, valamelyes megoldásra úgy a lakók, mint a háztulajdonosok számíthatnak.

Panaszok a kőso miatt. Sok panasz fordult elő a kiskereskedők részéről, hogy a só monopólium bérlők nem akarnak mindig kőso-t kiszolgáltatni, hanem helyette drágább őrlött só-t adnak. Ez visszaélés, ez ellen az illető kereskedők felszólalhatnak a monopólium igazgatóságához (Monopolizma Upravahoz).

Adóbehajtás! A pénzügyminiszter újabb rendeletben a legszigorubb és legerélyesebb adóbehajtásra utasítja az állami és községi adóügyi hatóságokat. Az eddigi eredmények felett teljes elégedettségnek ad kifejezést.

Elrendeli a miniszter, hogy öt napon belül jelentsék neki a pénzügyigazgatóságok, hogy micsoda adónemek nincsenek előírva s mi ennek az oka. A mulasztó községeket szigorúan felelősségre fogja vonni s késedelmesség, vagy gyenge eredményért a mulasztókkal szemben a törvény szerint fog eljárni. Gondosan ellenőrizteti az adók érélyes behajtását és azoknak haldéktalan beszolgáltatását. A községi hatóságok esetleges visszaéléseiről azonnal értesíteni kell a minisztert, hogy csak a fennálló törvények szellemében járjanak el kivétel nélkül, kezdve a legletősebb adó alanyoktól, figyelmen kívül hagyva bármely oldalról jövő befolyást.

Ezt különösen hangsúlyozza a miniszter és figyelmezteti a végrehajtó hatóságokat, hogy a rendeletről való minden eltérést, avagy mulasztást szolgálati vétségnek fog tekinteni s mint ilyen megtorolni. Ellenben védelmébe fogja venni azokat, kik szolgálatuk fontos teljesítése miatt esetleges támadásokban részesülnének.

A rendkívül érélyes hangu rendeletet megkapta minden pénzügyigazgatóság, adóhivatal és felelős adóügyi tényező.

Nem szűnik meg a vizum az utód államok között. Az osztrák politikai körök rámutatnak arra, hogy nem csak Magyarország, de Románia és Jugoszlávia sem hajlandók a vizum kényszer megszüntetésére részint politikai, részint gazdasági okokból. A vizumkényszer tehát továbbra is fenn marad.

A lakás kérdés. Gosar Andrija szociálpolitikai miniszter Beogradban ismételt nyilatkozott a lakás kérdésben.

Szerinte, habár a lakás törvény nov. 1. én meg is szűnik, azért nem fogja megengedni, hogy a lakók télviz idején kilakolhatók legyenek. Lesz bizony átmeneti idő, s addig szabályrendelet lesz kiadva, mely a lakókat megvédi s hat-hét hónapig a lakások feletti rendelkezési jogot nem kapják még vissza a háztulajdonosok.

Tavasszal azután már lehet a lakás kérdés teljes likvidációját végre hajtani.

A jelenlegi lakástörvény azonban semmi esetre sem lesz meghosszabbítva, mert ez azt jelentí, hogy a kormány képtelen új, célszerű intézkedések keresztül vitelére.

KERESKEDELEM.

Áru:

LJUBLJANA október 14.

100 kg.	Buza	Din.	290—
»	Rozs	»	275—
»	Zab	»	200—
»	Kukorica	»	225—
»	Köles	»	300—
»	Hajdina	»	300—
»	Széna	»	60—50
»	Bab cseres.	»	300—
»	vegyes bab	»	100—
»	Krumpli	»	200—
»	Lenmag	»	370—380
»	Lóhermag	»	1500—1800

BENKO: október 14.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7—	8—	9—	10—
Üsző	7—	8—	9—	10—
Tehén	—	—	3—	7—
Borjú	—	—	—	12.50
Sertés	—	—	—	18—
Zsir I-a	—	—	23—	28—
Vaj	—	—	—	30—
Szalonna	—	—	—	24—
Tojás 1 drb.	—	—	—	1—

Pénz.

1 Dollár	= Din.	56.70
1 Pengő Budapest	= »	10.—
1 Schil. Bécs	= »	7.99
1 Kor. Praga	= »	1.67
1 Lira	= »	2.46
Zürichben 100 Din	=	9.135 sfrk.

Vsakovrstne sirove
k o ž e

k u p u j e

po najvišji dnevni ceni

Franc Trautmann

Murska Sobota

Cerkvena ulica 191.

Tüzifa (tölgy)

Kupsinon 350 dinárért, házhoz szállítva 450 dinárért kapható
HUSZÁR ISTVÁNNÁL
Kupsinon.

SZNEJÉ I MLADO'ZENCI!

Prvle kak szi szpokupujete Vase potrebscine za 'zenitev poglednite v trgovino A. KIRÁLY M. Sobota, glávni trg, gde je velika záloga i zbera v korinaj vencov, slarov za sneje, strumfle in vsze drobno blágo kaj sze pri tej prilikaj nūca.

Velika záloga 'zenszki krscsákov i rázno traletno i drobno blágo.

Szolidna posztr'zba! Niszike cene!

A. KIRÁLY

trg. Klobuki perilom in kratkim blagom
MURSKA SOBOTA

Glávni trg. Bergerova hisa

ÁLLANDÓAN KAPHATÓK:

Szalona kg-ja Din 24.-
Zsir " " 23-28
Háj " " 26.-
Tőpörtő, kolbász stb. stb.

BENKO mészárszékekben MURSKA SOBOTA.

Megérkeztek

a legújabb őszi és téli divattá-
pok és az 1928. évre szóló nap-
tárak

IZIDOR HAHN

könyvkereskedésébe
MURSKA SOBOTA.

Vsaki četrték, soboto in nedeljo KONCERT
svira ciganska godba B a r a n y a pod vodstvom

:—: kapelnika TIGRIS iz Szombathelya. :—:

gostilna JOS. TURK vendéglő

Minden csütörtök, szombat és vasárnap KON-
CERT zenét B a r a n y a szolgáltatja. Szombat-
:-: helyi TIGRIS karmester vezetése alatt. :-:

NEMECZ JANEZ

vaskereskedő,

MURSKA SOBOTA

árusít bámulatos olcsó áron: épületvasalást, tűzhelyeket,
gépolajat, gépalkatrészeket, dobsint, vizmutatóüveget ke-
nőszelencéket, felvonó serlegeket, tömlőket, tömitőany-

nyagot, valamint minden
Puch vas és gépszakmába vá-
gó anyagot. Biciklik ál-
Styria landóan nagy választék-
ban PUCH motorkerékpárok és alkatrészek Prekmurje
vezérképviselője.

Világhírű Urania írógépek raktára.